

2021-08-03

RUN/388/2021
Ert dnr: N2021/01813

Eric Andersson
Näringsliv och samhällsbyggnad
Tfn:
E-post: erik-widar.andersson@regionjh.se

Näringsdepartementet

Svar på remiss Förslag till principer för att utse regionalstödkarta för perioden 2022–2027

Region Jämtland Härjedalen välkomnar möjligheten till yttrande gällande förslaget till principer för att utse regionalstödkarta för perioden 2022–2027. De statliga regionalstöd som regionalstödkartan ger utrymme för är av stor vikt för utveckling av näringslivet och enskilda företag i Jämtland Härjedalen och möjliggör investeringar som annars inte skulle kunna komma till stånd.

Den föreslagna regionalstödkartan utgår ifrån EU-fördragets artikel 107.3 om vilka typer av stöd som är förenliga med den inre marknaden, där artikelns punkt c anger att stöd för att underlätta utveckling av vissa näringsverksamheter eller vissa regioner, när det inte påverkar handeln i negativ riktning är tillåtet. Syftet med regionalstöd är att främja den ekonomiska utvecklingen i mindre gynnade områden och minska skillnader i utvecklingsnivå mellan olika områden. Kriterierna för stödkartan utgår även från EU-kommissionens Riktlinjer för statligt regionalstöd (2021/C153/01) som understryker att regionalstödet syftar till regional utveckling och territoriell sammanhållning.

Sammanfattningsvis välkomnar Region Jämtland Härjedalen de nya stödnivåerna och ser att denna förändring kan skapa en flexibilitet som möjliggör investeringar i svårfinansierade branscher i glest befolkade områden. Samtidigt är de eftersträvade effekterna av regionalstödet hotade, om utvidgningen finansieras av en minskning av regionalstödet intensitet i de regioner som idag omfattas av regionalstödet.

Stödnivåer

I förslaget till ny regionalstödkarta ökas stödnivåerna för förhandsdefinierade c-områden till 20%, med tillägg på 10% för medelstora och 20% för små företag. Region Jämtland Härjedalen välkomnar de nya stödnivåerna och ser att dessa särskilt kan gynna företag och kommuner i utsatta situationer, såsom glesa områden, socioekonomiskt utsatta orter, omställningsorter och områden där utflyttningen är påtaglig.

Utvidgning av stödkartan positivt för stora delar av Sveriges landsbygd

Region Jämtland Härjedalen är positiv till de förändringar av statsstödkartan som blir effekten av de förändringar som EU fattat beslut om. Det finns stora områden i Sverige och i Europa som upplever samma mekanismer, kopplade till små arbetsmarknaders funktions sätt, som blir påtagliga och kännbara på samma sätt som de påverkar företagen i Jämtland Härjedalen. Dessa regioner, i Sverige, såväl som i hela EU, skulle påverkas positivt

av att omfattas av regionalstöd. Därför är det god resursanvändning och en ändamålsenlig metod att utvidga regionalstödet geografiska tillämpning, och följdaktligen utökning av destinärskretsen, (från 11,61% till 21,59% av invånarna genom att tillskjuta medel i motsvarande utsträckning. En sådan utvidgning av regionalstödet kommer att utjämna konkurrensvillkoren mellan företag verksamma i centrum, och periferi.

I förslaget till ny regionalstödslista ökas andelen av befolkningen som kan omfattas av stöd från 12,26% till 21,60%, enligt EU:s riktlinjer. Ökningen är i sig inte ovälkommen, så länge som de medel som kan användas till denna typ av stöd ökar i samma omfattning. Stödets effekter på den regionala ekonomin är beroende av stödets tillgänglighet och omfattning. Det krävs att nationell nivå tillskjuter medel i motsvarande omfattning för statligt regionalstöd om stödkartan ska utvidgas i den utsträckning som föreslås.

Region Jämtland Härjedalen framför en oro för att de befintliga 1:1-anlagen kan komma att omfördelas som en långsiktig följd av regionalstödslistans nya utformning, samtidigt som efterfrågan på de statliga 1:1-anlagen som regionen beslutar om kommer att öka drastiskt. I den nya programperioden kommer både de regionala ERUF-programmen och ESF+ att bli väsentligt dyrare för de regionala aktörerna genom att det krävs 60% medfinansiering, vilket i stor utsträckning väntas ansökas från 1:1-anlagen. Det finns alltså redan idag ett behov av ökade resurser till regional nivå för att kunna maximera nyttan av EU-fonderna. Om inte medel tillskjuts i tillräcklig omfattning för att motsvara utvidgningen av regionalstödslistan riskerar den nya stödkartan att försvaga regionernas möjligheter att arbeta med medlen i ERUF och ESF+.

Sammanfattningsvis välkomnar Region Jämtland Härjedalen de nya stödnivåerna och ser att denna förändring kan skapa en flexibilitet som möjliggör investeringar i svårfinansierade branscher i glest befolkade områden.

Regionalstödet är ett verksamt och ofta helt avgörande instrument för att möjliggöra investeringar i företag, verksamma i de regioner som omfattas av regionalstödet. Regionalstödet är kompensatoriskt till sin karaktär och syftar till att utjämna de skillnader i konkurrenskraft som de olika marknadsförutsättningarna på stora respektive små arbetsmarknader ger upphov till. Det regelverk som skapar ramarna för investeringsstöden är i många fall begränsande för stödets användbarhet. Vid en översyn av stödets regelverk är ökad flexibilitet önskvärt.

De regioner som idag omfattas av regionalstöd delar en upparbetad erfarenhet om regionalstödet positiva effekter, såväl på kort som på lång sikt. Kapitalmarknadens aktörer är i många fall förhindrade att tillhandahålla finansiering i glest befolkade områden beroende på marknadens värdering av företagets säkerheter på den ort där företaget är verksamt.

En av de slutsatser som erfarenheterna underbygger, är dels att effekten på sikt av de investeringar som görs är beroende av såväl storleken på insatsen från regionalstödet, som av investeringens omfattning i sin helhet i den region som blir föremål för stödet. Därför är ofinansierade utvidgningar av stödkartan kontraproduktiva i de glest befolkade regionerna.

Samtidigt är de eftersträvade effekterna av regionalstödet hotade, om utvidgningen finansieras av en minskning av regionalstödet intensitet i de regioner som idag omfattas av regionalstödet.

Den föreslagna ändringen innebär att det tidigare stödområde B får samma möjligheter till stöd som tidigare stödområde A. Dessutom utökas stödområdet med ytterligare knappa 10% av invånarna i landet. Stödnivåerna för regionalt investeringsstöd ökas, vilket är välkommet för företag med konkurrensnackdelar i glesbefolkade områden och företag med behov av omställning av verksamheten. Dock ökar stödnivån procentuellt mera för företagen i område B än i det tidigare utpekade område A. Risken finns att företagen i de glesaste områdena får svårare att erhålla stöd, om konkurrensen av medlen ökar. Företag i riktigt glesa områden kan behöva stöd för investeringar som innebär att företaget kan fortleva och utvecklas hållbart där konkurrensnackdelarna är större än i de övriga områdena.

Transportbidraget, som är ett rättighetsstöd och ofta avgörande för företag som verkar i glesbygd, bör särskilt bevakas.

Transportstödet är en avgörande faktor för företag med tillverkning i Norrlands inland och en inskränkning av de medlen skulle kunna få negativa konsekvenser för företagens fortlevnad i regionen och deras framtida investeringsvilja. I Jämtland Härjedalen fick år 2020 97 stycken företag transportstöd om 59,8 mkr. De regionala företagsstöden (samtliga stödformer) beviljades till 162 stycken företag och med 77,2 mkr under samma period. Det är viktigt att förestående förändring inte inverkar negativt till de företag som tidigare erhållit transportstöd.

REGION JÄMTLAND HÄRJEDALEN

Elise Ryder Wikén
Ordförande regionala utvecklingsnämnden